TSUE

YASHIL

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

GREEN ECONOMY AND DEVELOPMENT

Social, Economic, Technological, Scientific and Popular Science Journal

2026-YIL / NOYABR / 11-SON, II-QISM

ISSN: 2992-8982

https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/

YASHIL
IQTISODIYOT&TARAQQIYOT
Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Elektron nashr. 2026-yil, noyabr.
II-qism

Bosh muharrir:
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o‘rinbosari:
Karimov Norboy G‘aniyevich

Muharrir:
Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay’ati:
Salimov Oqil Umrzoqovich, O‘zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O‘zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, “Nobel” mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a’zosi, Turkiya – O‘zbekiston do‘stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G‘afforovna, pedagogika fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug‘aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoira Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko‘nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo‘ja o‘g‘li, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Faxridinov Zafarjon Faxridin o‘g‘li, O‘zb. Res. Bosh prokuraturasi HIJQKD boshqarma boshlig‘i
Utayev Uktam Choriyevich, Anijon viloyati prokurorining o‘rinbosari
Ochilov Farkhod, O‘zb. Res. Bosh prokuraturasi IJQK Departamentining Namangan viloyati boshqarmasi boshlig‘i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o‘g‘li, texnika fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), katta o‘qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Ochilov Bobur Baxtiyor o‘g‘li, TDIU katta o‘qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.
Abdikarimova Dinara Rustamxanovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Ikramov Murod Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Nazarova Ra’no Rustamovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT
Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:
Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhriddinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Fakhridinov Zafarjon Fakhridin ogli, Head of the DCEC under the Prosecutor Genera's Office of the Rep. of Uzb.
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Prosecutor of Anijan Region
Ochilov Farkhod, Head of the Namangan Regional Department of the Department of Internal Affairs of Rep. of Uzb.
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow))
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Abdikarimova Dinara Rustamxanovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Ikramov Murod Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Ekspertlar kengashi:
Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po‘latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD)
G‘afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja’sur Artiqboy o‘g‘li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Ruziyev Baxtiyor Salimboyevich, katta o‘qituvchi (PhD)

Board of Experts:
Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Rustamov Ilkhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Khusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Rakhimovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridakhon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Ruziyev Baxtiyor Salimboyevich, Senior Lecturer (PhD)

08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 Makroiqtisodiyot
08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 Qishloq xo‘jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 Xizmat ko‘rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 Ekonometrika va statistika
08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 Marketing
08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 Menejment
08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: “Ma’rifat-print-media” MChJ
Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O‘zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi huzuridagi Iqtisodiy jinoyatlarga qarshi kurashish departamenti

Jurnalning ilmiyligi:
““Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali
O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro‘yxatdan o‘tkazilgan.

MUNDARIJA

PAXTA-TÖQIMAÇILIK KLASTERLARI KORXONALARINING EKSPORT SALOHIYATINI OŞIRIŞDA DAVLAT KÖMAGINI TABAQALAŞTIRIŞ MEXANIZMLARI....14
Abduğayurova Xurşidaxon Jamolddin qizi
SANOAT KORXONASINING RISKLARGA ÇIDAMLILIGINI QÖŞMA STRESS-TEST ORQALI BAHOLAŞ....25
Iminova Nargizaxon Akramovna
NEFT-GAZ SANOATIDA RESURSLARDAN OQILONA FOYDALANIŞ VA YAŞIL IQTISODIYOT TAMOYILLARI ASOSIDA BARQAROR RIVOJLANIŞNI TA'MINLAŞ....34
Taraxtiyeva Gulmira Kulbayevna
TIJORAT BANKLARINI RAQAMLI TRANSFORMATSIYA QILIŞNING XORIJIY TAJRIBASI: KOREYA RESPUBLIKASI TAJRIBASI VA UNI ÖZBEKISTONDA QÖLLAŞ IMKONIYATLARI....38
Nabiyev Saidaxrorxon Dilmurod öğli
RAQAMLI PLATFORMALARGA HUDUDIY KIRIŞ IMKONI: UMUMIY OQIM VA TENGLIK ÖRTASIDAGI TANLOV....43
Abdullayev Ilğor Abduraxmanoviç
VALYUTA TUŞUMLARI MANBALARI VA ULARDAN FOYDALANIŞ MUTANOSIBLIGINI BAHOLAŞ....49
Norbayeva Muxlisa Akram qizi
ISLOMIY MOLIYALAŞTIRIŞNI JORIY ETIŞNING ÖZBEKISTON TIJORAT BANKLARI RISKLARI VA LIKVIDLIGIGA TA'SIRI: «TRASTBANK» VA «AGROBANK» MISOLIDA....53
Ruzimov Ixtiyor Baxtiyoroviç
ИНДИКАТИВНАЯ ОЦЕНКА УРОВНЯ И ДИНАМИКИ ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ ЭНЕРГЕТИЧЕСКОЙ ОТРАСЛИ....60
Нигматуллаева Гулчехра Нуруллаевна
SANOAT TARMOQLARIDA MEHNAT UNUMDORLIGINI OŞIRIŞ OMILLARI TAHLILI (ÖZBEKISTON MISOLIDA)....65
Ismoilova Dilfuza Ibodullayevna
Abdullayev Xurşid Abdinazar öğli
GLOBAL QAYTA SUĞURTA BOZORI INTEGRATSIYALAŞUVI ŞAROITIDA ÖZBEKISTON QAYTA SUĞURTA TIZIMINI RIVOJLANTIRIŞ....74
Sultanov Javohir Baxrom öğli
STRATEGIK BOŞQARUV NAZARIYASINING EVOLYUTSIYASI VA UNING OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA QÖLLANILIŞ XUSUSIYATLARI....80
X. X. Xakimova
MINTAQA IQTISODIYOTINI BARQARORLAŞTIRIŞDA SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARINI JORIY ETIŞ YÖLLARI VA INSON KAPITALINING ÖRNI....86
Yusubov In'omjon Ikram oğli
ENGAGING THE YOUNG GENERATION IN ENTREPRENEURSHIP AS A KEY DRIVER OF ECONOMIC DEVELOPMENT....93
Jurayeva Nozima Baxriddin qizi
HUDUDLARNI IQTISODIY RIVOJLANTIRISHDA INTEGRALLAŞGAN MARKETING KOMMUNIKATSIYALARI SAMARADORLIGINI BAHOLAŞ: ÖZBEKISTON HUDUDLARI TAHLILI....100
Muxsinov Bekzod Toxiroviç
QAŞQADARYO VILOYATI AHOLISI ÖRTASIDA KAMBAĞALLIKNING KELIB ÇIQIŞ SABABLARI....106
Xuşvaqov Anvar Boqiyeviç
РОЛЬ ИНСТИТУЦИОНАЛЬНЫХ СТРУКТУР В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛЬНОЙ НЕСТАБИЛЬНОСТИ....111
Камилова Севара Анваровна

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

MINTAQA IQTISODIYOTINI INNOVATSION RIVOJLANTIRIŞDA XORIJIY INVESTITSIYALARDAN SAMARALI FOYDALANIŞNING EKONOMETRIK MODELLARI (QAŞQADARYO VILOYATI MISOLIDA) 116
Böriyev Sardor Noroviç
MINTAQAVIY IQTISODIY ÖSIŞNI TA'MINLAŞDA SANOAT VA XIZMATLAR SOHASI INTEGRATSIYASINING TAŞKILIY-IQTISODIY MEXANIZMLARI 123
Norova Salomat Yusupovna
SANOATDA RESURSLARDAN SAMARALI FOYDALANIŞ VA IQTISODIY ÖSIŞ ÖRTASIDAGI MUVOZANAT 130
Kenjayev Mirjalol Erkinjanoviç
ГОСУДАРСТВЕННАЯ ПОДДЕРЖКА И ЭКСПОРТНАЯ ДИНАМИКА УЗБЕКИСТАНА: ЭКОНОМЕТРИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ МОДЕЛИ ARDL 137
Мунисa Турдибаева
HUDUDIY YENGIL SANOAT KORXONALARINING RAQAMLI TRANSFORMATSIYA DARAJASINI INTEGRAL BAHOLASH (BUXORO VILOYATI TO'QIMACHILIK KORXONALARI MISOLIDA) 146
Axmedova Dilfuza Nuriddinovna
RAQAMLAŞTIRIŞ ASOSIDA YAŞIRIN IQTISODIYOTNI QISQARTIRIŞ AMALIYOTINI TAKOMILLAŞTIRIŞ 153
Raxmonov Azizjon Sadullayeviç
İNVESTİTSİYALARDAN FOYDALANİŞ SAMARADORLİGİNİ OŞİRİŞNİNG TAŞKİLİY-İQTİSODİY MEXANİZMLARİ 160
Kamilov Dilşod Töyçi oğli

İNVESTİTSİYALARDAN FOYDALANİŞ SAMARADORLİGİNİ OŞİRİŞNİNG TAŞKİLİY-İQTİSODİY MEXANİZMLARİ

Kamilov Dilşod Töyçi oğli
Toşkent davlat iqtisodiyot universiteti mustaqil tadqiqotçisi,
iqtisodiyot fanlari böyiça falsafa doktori (PhD), dotsent
ORCID: 0009-0009-3453-9489

Abstract: This article examines the economic essence and significance of investments, the key factors influencing their attraction to the national economy, as well as scientific perspectives and proposals aimed at enhancing the investment attractiveness of regions. In particular, amid the accelerating processes of globalization in the world economy, countries are paying special attention to expanding their economic opportunities, establishing new industrial and production facilities, creating additional jobs, and ensuring the efficient utilization of available natural resources.

Keywords: investment, foreign investments, specialized area, investment climate, investment attractiveness, incentives, natural resources, job creation, development of production areas.

Annotatsiya: Mazkur maqolada investitsiyalarning iqtisodiy mazmuni va ahamiyati, ularni mamlakat iqtisodiyotiga jalb etişga ta'sir körsatuvçi asosiy omillar, şuningdek, mintaqalarning investitsion jozibadorligini kuçaytiriş masalalari yuzasidan ilmiy qaraşlar va takliflar yoritilgan. Ayniqsa, jahon iqtisodiyotida globallaşuv jarayonlari jadallaşib borayotgan bir şaroitda davlatlar öz iqtisodiy imkoniyatlarini kengaytiriş, yangi sanoat va işlab çiqariş obyektlarini barpo etiş, qoşimça iş örinlarini taşkil qiliş hamda mavjud tabiiy resurslardan samarali foydalanişga alohida e'tibor qaratmoqda.

Kalit sözlar: investitsiya, xorijiy investitsiyalar, ixtisoslaşgan hudud, investitsiya muhiti, investitsiya jozibadorligi, imtiyozlar, tabiiy boyliklar, iş örinlarini yaratiş, işlab çiqariş hududlarini şakllantiriş.

Аннотация: В данной статье рассматриваются экономическая сущность и значение инвестиций, основные факторы, влияющие на их привлечение в национальную экономику, а также научные взгляды и предложения, направленные на повышение инвестиционной привлекательности регионов. В частности, в условиях ускорения процессов глобализации мировой экономики государства уделяют особое внимание расширению своих экономических возможностей, созданию новых промышленных и производственных объектов, формированию дополнительных рабочих мест, а также эффективному использованию имеющихся природных ресурсов.

Ключевые слова: инвестиции, иностранные инвестиции, специализированная территория, инвестиционный климат, инвестиционная привлекательность, льготы, природные ресурсы, создание рабочих мест, формирование производственных территорий.

KIRIŞ

Bugungi kunda investitsiya jarayonlarini samarali taşkil etiş nafaqat alohida korxonalar, balki butun mamlakat iqtisodiy tizimining rivojlaniş istiqbollarini belgilab beruvçi muhim omillardan biri hisoblanadi. Xususan, iqtisodiyot tarmoqlarida mavjud işlab çiqariş imkoniyatlaridan töliq foydalaniş, foydalanilmayotgan bino va inşootlarni xöjalik faoliyatiga jalb etiş, yangi texnologik yönalişlarni özlaştiriş hamda sanoatning tarkibiy tuzilişini takomillaştiriş investitsion faoliyat bilan bevosita boğliqdir. Şu nuqtayi nazardan, investitsiyalarni jalb qiliş bilan bir qatorda, ularning iqtisodiy natijadorligini baholaş, ajratilgan mablağlarning maqsadli sarflanişini ta'minlaş va kutilayotgan samaraga erişiş masalalari ham alohida ahamiyatga ega. Mamlakatning investitsion rivojlaniş darajasi köp jihatdan mavjud iqtisodiy infratuzilma, huquqiy kafolatlar, moliyaviy tizimning barqarorligi va tadbirkorlik faoliyati uçun yaratilgan şart-şaroitlarga boğliq. İnvestorlar öz mablağlarini joylaştiriş töğrisida qaror qabul qilişda hududning iqtisodiy salohiyati, işlab çiqariş resurslarining mavjudligi, transport-logistika imkoniyatlari, energiya ta'minoti, malakali işçi kuçi va mahsulotlarni sotiş bozorlariga çiqiş imkoniyatlarini hisobga oladilar. Demak, investitsion jozibadorlikni şakllantiriş faqat moliyaviy imtiyozlar beriş bilan çeklanib qolmasdan, balki hududning umumiy iqtisodiy va institutsional imkoniyatlarini rivojlantirişni ham talab qiladi.

Hozirgi globallaşuv şaroitida mamlakatlar iqtisodiyotining barqaror rivojlanişini ta'minlaş, milliy hamda xorijiy kapital oqimini kengaytiriş va investitsion muhitni yanada yaxşilaş muhim iqtisodiy vazifalardan biri hisoblanadi. Xususan, Özbekiston Respublikasi Prezidenti Ş. M. Mirziyoyev 2020-yil 29-dekabr kuni Oliy Majlisga yöllağan Murojaatnomasida iqtisodiy taraqqiyotga erişişda raqobatbardoş sanoat tarmoqlari va işlab çiqariş zanjirlarini şakllantiriş, şuningdek, mazkur yönalişlarga yönaltiriladigan investitsiyalar hajmini oşiriş muhimligini ta'kidlagan (Mirziyoyev, 2020). İnvestitsiya mablağlarini mamlakat iqtisodiyotiga yönaltiriş işlab çiqariş salohiyatini mustahkamlaş va iqtisodiy faollikni oşirişning muhim şartlaridan biridir. Zero, investitsiyalar korxonalarning moliyaviy imkoniyatlarini kengaytiriş, yangi işlab çiqariş quvvatlarini işga tuşiriş, tadbirkorlik faoliyatini rivojlantiriş hamda mavjud biznes subyektlarining faoliyat kölamini kengaytiriş uçun zarur bölgan iqtisodiy resurslarni şakllantiradi. Natijada yangi iş örinlari yaratiladi, işlab çiqariş hajmi ortadi va mamlakatning iqtisodiy ösişi uçun qoşimça imkoniyatlar vujudga keladi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR ŞARHI

Özbekiston Respublikasining 2019-yil 25-dekabrdagi «İnvestitsiyalar va investitsiya faoliyati töğrisida»gi Qonunida çet el investitsiyalariga quyidagiça ta'rif berilgan: «Çet el investitsiyalari — çet ellik investor tomonidan ijtimoiy soha, tadbirkorlik, ilmiy va boşqa faoliyat turlari obyektlariga kiritiladigan moddiy va nomoddiy boyliklar hamda ularga bölgan huquqlar, şu jumladan, intellektual mulk obyektlariga bölgan huquqlar, şuningdek, reinvestitsiyalar» (Qonun, 2019).

Töğridan-töğri xorijiy investitsiyalar keng qamrovli tuşunça bölib, uni quyidagiça izohlaş mumkin. Özbekiston Respublikasining «İnvestitsiyalar va investitsiya faoliyati töğrisida»gi Qonuniga köra, töğridan-töğri çet el investitsiyalari — çet ellik investorning hukumat kafolatlarisiz, tavakkalçilik şaroitida öz mablağlari yoki qarz mablağlari hisobidan amalga oşiradigan investitsiyalaridir (Qonun, 2019).

Azizov (2021) töğridan-töğri xorijiy investitsiyalar atamasini, avvalo, xöjalik faoliyati ustidan qisman yoki töliq nazoratni ta'minlaş orqali xorijiy korxonaga kiritiladigan investitsiya sifatida tuşuniş kerakligini ta'kidlaydi.

Bababekova va Tursunov (2019) tadqiqotlarida faol investitsion jarayonlarning raqobatbardoş iqtisodiyotni şakllantirişdagi örni, faol investitsiyalar orqali raqobatbardoş iqtisodiyotni şakllantirişning xorijiy tajribasi va undan samarali foydalaniş imkoniyatlari asoslangan.

R. H. Bozorovning ilmiy izlanişlarida investitsiya muhitining omillari, xususiyatlari hamda xorijiy investitsiyalarni jalb qilişning milliy iqtisodiyot xalqaro indekslardagi iştiroki bilan bevosita boğliqligi tadqiq qilingan [9].

Mihayela, Vaqar va Helian (2018) tadqiqotlarida milliy iqtisodiyotga xorijiy investitsiyalarni jalb qilişning institutsional mexanizmi tadqiq etilgan. Tadqiqot natijalariga muvofiq, mamlakat iqtisodiyotidagi institutsional sifat özgarişlarining töğridan-töğri xorijiy investitsiyalarni jalb etiş tizimiga ijobiy ta'sir körsatişi qayd etilgan.

Töğridan-töğri xorijiy investitsiyalarni jalb qilişning asosiy omillari bozorlar va resurslarga kiriş imkoniyatlaridir. Çet el kapitalining ayrim mintaqalar va tarmoqlarda jamlanişi boşqa mintaqalar, xususan, sanoati nisbatan kam rivojlangan hududlarning iqtisodiy salohiyatini kengaytiriş va ularga investitsiyalarni jalb etiş imkoniyatlarini rivojlantiriş zaruratini körsatadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqotda investitsiyalardan foydalaniş samaradorligini oşirişning taşkiliy-iqtisodiy mexanizmlarini örganiş, ularning iqtisodiy rivojlaniş jarayonlariga ta'sirini aniqlash hamda investitsiya faoliyatini takomillaştirişga qaratilgan ilmiy-amaliy takliflarni işlab çiqiş asosiy metodologik yönaliş sifatida belgilangan. Tadqiqot jarayonida investitsiya resurslarini şakllantiriş, ularni iqtisodiyot tarmoqlari va hududlar kesimida oqilona taqsimlaş, investitsion loyihalarni amalga oşiriş hamda kiritilgan mablağlardan foydalaniş natijadorligini baholaş masalalariga alohida e'tibor qaratildi.

Tadqiqotning metodologik asosini iqtisodiy hodisa va jarayonlarni tizimli yondaşuv asosida örganiş, iqtisodiy tahlil qiliş, ilmiy abstraksiyalaş va mantiqiy umumlaştiriş tamoyillari taşkil etadi. Jumladan, tizimli tahlil usuli orqali investitsiya faoliyatining taşkiliy, iqtisodiy, moliyaviy va institutsional tarkibiy qismlari özaro boğliqlikda örganildi. Bu esa investitsiyalardan foydalaniş samaradorligiga ta'sir etuvçi içki va taşqi omillarni aniqlash imkonini beradi.

Şuningdek, tadqiqotda qiyosiy tahlil usulidan foydalaniş orqali investitsiya faoliyatini taşkil etişning turli yondaşuvlari, xorijiy investitsiyalarni jalb qiliş şart-şaroitlari hamda hududlarning investitsion jozibadorligini oşiriş mexanizmlari örganiladi. Statistik tahlil usuli yordamida investitsiyalar hajmi, ularning iqtisodiyot tarmoqlari böyiça taqsimlanişi, asosiy kapitalga yönaltirilgan investitsiyalar dinamikasi va investitsion loyihalarning natijadorligini tavsiflovçi körsatkiçlarni baholaş nazarda tutiladi. Maqola matnini tayyorlaş jarayonida sun'iy intellekt vositalaridan 10 foizgaça yordamçi vosita sifatida foydalanildi.

TAHLİL VA NATİJALAR

Bugungi kunda xorijiy investitsiyalarni jalb qilişning bir qançа şakllari mavjudligini inobatga olib, bir qançа tahliliy yondaşuvlar körib çiqildi:

- Mamlakatga investitsiya kiriş orqali xususiy va qöşma korxonalarni taşkil etişda raqamli texnologiyalardan foydalaniş;
- Mol-mulkining 100 foizi xorijiy investorga tegişli bölgan xorijiy korxonalarni taşkil etişda investorlarning texnik imkoniyatlarini yaqindan örganiş;
- Yirik xorijiy kompaniya va firmalarning şöba korxonalari hamda filiallarini taşkil etişning elektron mexanizmlarini işlab çiqiş.

Çet eldan investorlarni jalb qilişda turli usullar va texnologiyalarning qöllanilişi öz samarasini bermoqda. Şiddatli va jadal iqtisodiy ösiş, iqtisodiy yangiliklarni amalda qöllaş va iqtisodiyotni diversifikatsiya qilişda işonçli va aniq belgilangan investitsiya siyosatini yuritiş hamda investitsiyalardan töğri foydalana oliş eng muhim omillardan biri hisoblanadi. Mamlakatimizning tabiiy boyliklarga ega ekanligi, ularni qazib oliş va qayta işlaş böyiça zavodlar, fabrikalar hamda maxsus obyektlarning taşkil etilişi, şuningdek, faoliyat yuritayotgan korxonalarning yangilanişi va zamonaviy texnikalar bilan ta'minlanişi çet ellik investorlarni jalb qilmoqda hamda ularning mamlakatga kirib, biznesini rivojlantirişiga imkoniyat yaratmoqda.

Sönggi yillarda mamlakatning investitsiyaviy jozibadorligini oşiriş va iqtisodiyotga yanada köproq xorijiy investitsiyalarni jalb qiliş maqsadida bir qançа işlar amalga oşirildi.

1-jadval. Töqimaçilik sanoatida investitsiyalardan foydalanişning xorijiy tajribasi va Özbekiston uçun saboqlar[1]

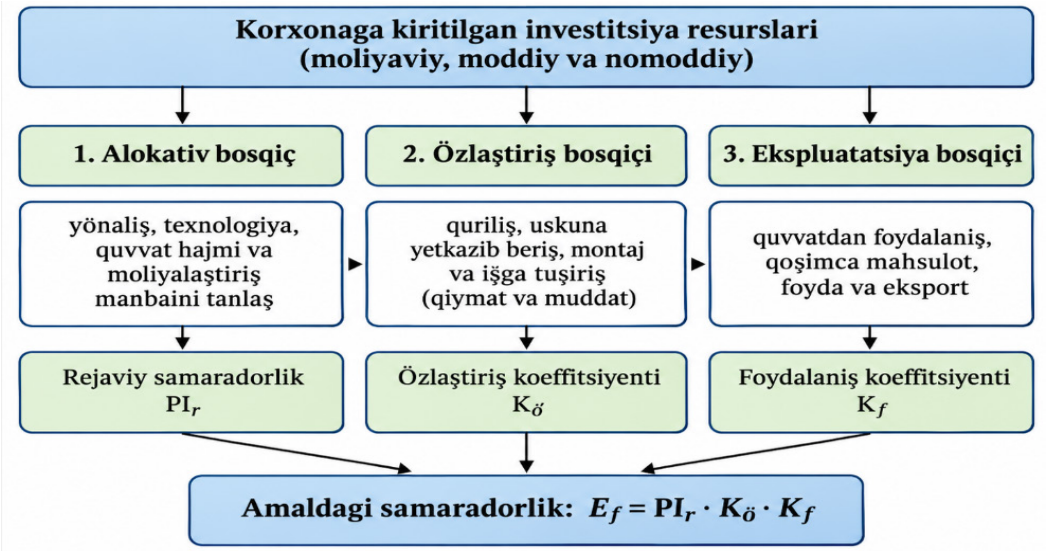
Mamlakat	Mamlakat	Mamlakat	Mamlakat
Rağbatlantiriş modeli	Rağbatlantiriş modeli	Rağbatlantiriş modeli	Rağbatlantiriş modeli
İnvestitsiyalardan foydalaniş natijasi	İnvestitsiyalardan foydalaniş natijasi	İnvestitsiyalardan foydalaniş natijasi	İnvestitsiyalardan foydalaniş natijasi
Özbekiston uçun ahamiyati	Özbekiston uçun ahamiyati	Özbekiston uçun ahamiyati	Özbekiston uçun ahamiyati
Hindiston	Hindiston	Hindiston	Hindiston
Uskuna xaridiga foiz va kapital subsidiyalari (töqimaçilikni yangilaş jamğarmasi sxemasi)	Uskuna xaridiga foiz va kapital subsidiyalari (töqimaçilikni yangilaş jamğarmasi sxemasi)	Uskuna xaridiga foiz va kapital subsidiyalari (töqimaçilikni yangilaş jamğarmasi sxemasi)	Uskuna xaridiga foiz va kapital subsidiyalari (töqimaçilikni yangilaş jamğarmasi sxemasi)

Xususan, qonunçilikda investorlarning huquq va manfaatlarini himoya qiliş maqsadida yangi «Soliq kodeksi», «İnvestitsiyalar va investitsiya faoliyati töğrisida»gi Qonun, «Mediatsiya töğrisida»gi Qonun qabul qilindi. İnvestorlar uçun yanada qulay şart-şaroitlar yaratiş maqsadida Toşkent xalqaro arbitraj markazi taşkil etildi hamda «investitsiya krediti», «investitsiya subsidiyasi» va «investitsion viza» kabi yangi mexanizmlar joriy qilindi. Mamlakatda faoliyat yuritayotgan erkin iqtisodiy zonalar soni 2017-yil boşida 3 tani taşkil etgan bölsa, 2022-yilga kelib 22 taga yetdi. Ulardan 12 tasi sanoat, 6 tasi farmatsevtika, 2 tasi turizm va 2 tasi qişloq xöjaligiga ixtisoslaşgan. Qonunçilikdagi özgarişlar va yaratilgan imkoniyatlar mamlakatdagi investitsiya muhitiga ijobiy ta'sir körsatmoqda. Masalan, Özbekiston 2019-yilda ilk bor İqtisodiy hamkorlik va taraqqiyot taşkiloti (İHTT) ning «Töğridan-töğri xorijiy investitsiyalarni tartibga soliş çeklovlari indeksi»ga kiritildi va uşbu indeksga köra, 2020-yilda jahonda 43-örinni, Osiyo mintaqasida 7-örinni qayd etdi. 2017–2022-yillarda Özbekiston xalqaro İqtisodiy erkinlik indeksi umumiy reytingida öz örnini 31 poğonaga yaxşilab, 148-örindan 117-öringa kötarildi. Mamlakatga kiritilayotgan töğridan-töğri xorijiy investitsiyalar hajmi 2017-yilda 2,2 milliard dollarni taşkil etgan bölsa, 2022-yil yakunida uşbu körsatkiç 1,5 barobar ortib, 3,3 milliard dollarga yetdi.

2-jadval. Baholaş metodlarini investitsiya hayotiy sikli bosqiçlari bilan muvofiqlaştiriş[2]

Bosqiç	Asosiy savol	Qöllaniladigan metodlar	Modeldagi natijaviy körsatkiç
Alokativ	Loyiha qiymat yaratadimi, quvvat bozor va xomaşyo imkoniyatlariga mosmi?	Sof diskontlangan daromad, içki daromadlilik me'yori va uning modifikatsiyalaşgan şakli; sezgirlik va ssenariy tahlili; bozor va xomaşyo balansi	Rejaviy rentabellik indeksi PIr
Özlaştiriş	Loyiha smeta va muddat doirasida bajarilmoqdami?	Özlaştirilgan qiymat usuli (xarajatlar va jadval ijrosi indekslari); qiymat va muddat oğişlari	Özlaştiriş koeffitsienti Kö
Ekspluatatsiya	Yaratilgan quvvat kutilgan natijani beryaptimi?	Fond qaytimi, quvvatdan foydalanish, iqtisodiy qo'shilgan qiymat; investitsiyadan oldingi va keyingi davrni taqqoslash; ma'lumotlarni qamrab oluvchi tahlil	Foydalanish koeffitsienti K_f; amaldagi samaradorlik E_f

1 Örganilgan adabiyotlar asosida muallif ishlanmasi.
2 Örganilgan adabiyotlar asosida muallif ishlanmasi.

1-rasm. Korxonaga kiritilgan investitsiya resurslaridan foydalaniş samaradorligini baholaş modeli

İnvestitsiyalarning iqtisodiy mohiyatiga oid makroiqtisodiy, moliyaviy baholaş, korporativ moliya, natijaviy va integral yondaşuvlar tahlili ularning heç biri sanoat korxonasida kiritilgan mablağ amalda qanday natijaga aylanganini bosqiçma-bosqiç baholaş vazifasini hal qilmasligini körsatdi. Şu sababli «investitsiya samaradorligi», «investitsiya loyihasi samaradorligi» va «investitsiyalardan foydalaniş samaradorligi» tuşunçalari farqlandi. *Muallif ta'rifiga köra*, investitsiyalardan foydalaniş samaradorligi — korxonaga kiritilgan resurslarning tanlaş, özlaştiriş va işlatiş bosqiçlarida işlab çiqariş quvvatlariga aylanişi hamda uşbu quvvatlar hisobidan barqaror qoşimça iqtisodiy natija olinişi darajasini ifodalovçi iqtisodiy kategoriya.

1-rasm. İnvestitsiyalardan foydalaniş samaradorligining bosqiçli şakllaniş modeli[3]

Baholaş metodlari evolyutsiyasi tahlili ularning statik körsatkiçlardan diskontlaş, tavakkalçilikni hisobga oliş, real opsionlar, qiymatga asoslangan, çegaraviy va integral baholaşgaça rivojlanganini, biroq aksariyati investitsiya qarori qabul qilinadigan bosqiçga yönaltirilganini körsatdi. Metodlarni investitsiya hayotiy sikli bosqiçlari bilan muvofiqlaştiriş yondaşuvi taklif etildi: alokativ bosqiçda diskontlaş va tavakkalçilik tahlili, özlaştiriş bosqiçida loyiha ijrosini nazorat qiliş indekslari (xarajatlar va jadval ijrosi indekslari), ekspluatatsiya bosqiçida esa fond qaytimi, quvvatdan foydalaniş va investitsiyadan oldingi hamda keyingi davrlarni taqqoslaş usullari qöllaniladi (1-jadval).

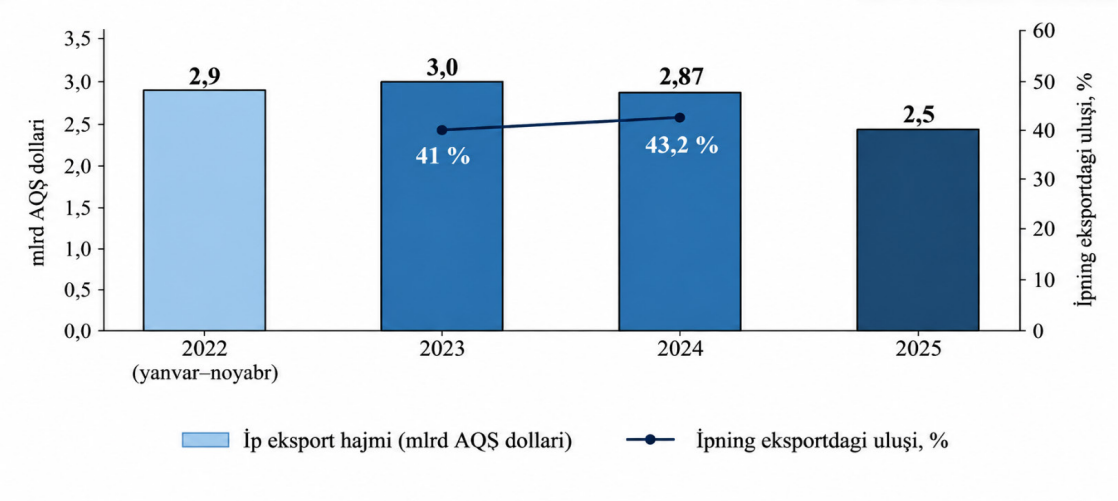
Töqimaçilik sanoatida investitsiya faoliyatining köp bosqiçli texnologik zanjir, klaster şaklidagi vertikal integratsiya, xomaşyo narxining özgaruvçanligi, uskunalarning importga tayanişi va eksportga yönaltirilganlik kabi xususiyatlari aniqlanib, ularni hisobga oliş uçun texnologik zanjir balansi va aylanma mablağlar bilan ta'minlanganlik koeffitsiyentlari taklif etildi. Hindiston, Pokiston, Vyetnam, Efiopiya, Bangladesh, Turkiya va Xitoy tajribasi investitsiyalarni jalb qiliş modellari ulardan samarali foydalanişni öz-özidan kafolatlamasligini körsatdi.

İnstitutsional tahlil 2017–2025-yillarda töqimaçilik sanoatini tartibga soliş tizimi imtiyozlar orqali investitsiyalarni jalb qiliş, paxtaçilikda bozor mexanizmlarini joriy etiş va klasterlarning moliyaviy holatini tiklaş bosqiçlarini bosib ötganini körsatdi. Davlat yordami dastlab quvvatlarni yaratişga, keyinçalik qayta işlaş quvvatining mavjudligi va kreditlarni qaytarişga boğlana boşlagan, biroq investitsiyadan keyingi natijalarni majburiy baholaş tartibi joriy etilmagan. Tarmoq eksporti 2023–2025-yillarda qariyb 17 foizga qisqargan, eksport tarkibida ipning uluşi uzoq vaqt 41–46 foiz darajasida saqlangan; 2026-yilning birinçi yarmida esa eksport 24,1 foizga oşib, tayyor mahsulotlar uluşi 53 foizga kötarilgan.[4] (3-rasm). Xorazm viloyatida 2025-yilning yanvar–noyabr oylarida 99 593,7 tonna tola va 35 357,2 tonna ip işlab çiqarilgan.[5], Ya'ni texnologik çiqitlar 15 foiz bölganda, hududda tolaning taxminan 42 foizigina ipga qayta işlanadi.

3 Organilgan adabiyotlar asosida muallif ishlanmasi.

4 O'zbekistonda to'qimachilik mahsulotlari ishlab chiqarish 10,1 foizga, eksport qiymati 24,1 foizga oshdi // O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasi, 13.08.2026. – https://stat.uz/uz/matbuot-markazi/qo-mita-yangiliklar/69760

5 Xorazm viloyatining sanoat ishlab chiqarishi (2025-yil yanvar–noyabr) // Xorazm viloyati statistika boshqarmasi. – https://www.xorazmstat.uz/uploads/press-reliz/2025/11/sanoat.pdf

2-rasm. Töqimaçilik mahsulotlari eksporti va ipning eksportdagi uluşi[6]

Davlat qöllab-quvvatlaş vositalarini investitsiya hayotiy sikli bosqiçlari böyiça guruhlaş ekspluatatsiya bosqiçidagi yordam asosan reaktiv xususiyatga ega ekanini körsatdi: u korxonalarda moliyaviy qiyinçiliklar yuzaga kelgandan keyin qarzlarni qayta tuziş va subsidiyalar şaklida körsatiladi, quvvatdan foydalaniş va qöşilgan qiymat böyiça esa majburiy baholaş mavjud emas.

Sof tuşum özgarişini asosiy vositalar hajmi va fond qaytimi omillariga ajratuvçi omilli model hamda investitsiya salohiyatining amalga oşiriliş darajasi körsatkiçi asosida investitsiyalardan foydalaniş samaradorligiga ta'sir etuvçi omillarni panel regressiya va ma'lumotlarni qamrab oluvçi tahlil usullari bilan tekşirişga möljallangan kompleks diagnostika metodikasi işlab çiqilgan.

«Urgench Klaster»da elektr energiya siğimi 2024-yilda 9,7 kVt·soat/mln sömgaça oşgan, ajratilgan kreditlarning tuşumga nisbati esa 0,43–0,94 oraliğida saqlangan.

Mavjud yondaşuvlardan farqi şundaki, korxona faoliyati tahlilida tuşum özgarişi odatda umumiy dinamika sifatida baholanadi va uning qaysi qismi investitsiya hisobiga yaratilgan quvvatlarning hajmi, qaysi qismi esa ulardan foydalaniş samaradorligi bilan boğliqligi ajratilmaydi.

Natijalar regression tahlil va ma'lumotlarni qamrab oluvçi tahlil usuli bilan tekşiriladi, bu esa kuzatuvlar soni kam bölgan şaroitda xulosalarning barqarorligini ta'minlaydi. Omilli tahlil natijalari 5-rasmda keltirilgan.

3-jadval. Tadqiqot obyektlarining resurs siğimi va moliyaviy yuklama körsatkiçlari[7]

Körsatkiçlar	2021	2022	2023	2024	2025
«Urgench Klaster»					
Elektr energiya siğimi, kVt·soat/mln söm	1,1	0,8	1,0	9,7	2,9
Ajratilgan kreditlarning tuşumga nisbati	0,94	0,71	0,43	0,82	–
«Gurlan Global Teks»					
Quvvat birligiga töğri keladigan tuşum, mln söm/tonna	16,19	11,24	10,28	7,01	3,16
Elektr energiya siğimi, kVt·soat/mln söm	62,3	36,6	45,6	61,2	25,5
Ajratilgan kreditlarning tuşumga nisbati	0,56	0,03	0,25	0,04	0,66
«Xorazm Tex»					
Quvvat birligiga töğri keladigan tuşum, mln söm/tonna	6,76	8,73	5,11	7,31	6,49
Elektr energiya siğimi, kVt·soat/mln söm	10,1	12,2	14,8	16,3	14,0
Ajratilgan kreditlarning tuşumga nisbati	–	0,19	0,06	0,06	0,34

Taklif etilgan metodikada sof tuşum asosiy vositalarning ört aç a yillik qiymati va fond qaytimining köpaytmasi sifatida ifodalanib, zanjirli almaştiriş usuli yordamida omillarga ajratiladi. İnvestitsiya salohiyatining amalga oşiriliş darajasi esa umumiy özgarişning hajm omiliga nisbati sifatida aniqlanadi:

6 O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasi ma'lumotlari asosida muallif hisob-kitoblari.
7 Xorazm viloyatidagi sanoat korxonalari to'g'risida ma'lumot (2021–2025-yillar, korxonalar kesimida). – Urganch, 2026.

$$TS = AV_{o'rt} \cdot FQ, \quad \Delta TS_{AV} = (AV_1 - AV_0) \cdot FQ_0, \quad \Delta TS_{FQ} = (FQ_1 - FQ_0) \cdot AV_1, \quad R_{inv} = \Delta TS / \Delta TS_{AV}, \tag{3}$$

İmitatsion modellaştirişning şartli misolida rejaviy rentabellik indeksi 1,35 bölgan loyiha 10 000 ta simulyatsiyada örtacha 0,83 natija berdi, uning özini qoplamaslik ehtimoli 0,83 ni taşkil etdi. Natijaga eng kuçli ta'sirni foydalaniş koeffitsiyenti körsatdi (korrelyatsiya koeffitsiyenti 0,72; 11-rasm). Monitoringning retrospektiv tahlili esa üçala tadqiqot obyektida ham ogohlantiriş signallari investitsiyadan keyingi birinçi yildayoq paydo bölganini aniqladi.

XULOSA VA TAKLİFLAR

«Sanoat korxonalarida investitsiyalardan foydalaniş samaradorligini oşiriş metodologiyasini takomillaştiriş (töqimaçilik korxonalari misolida)» mavzusidagi doktorlik dissertatsiyasi böyiça olib borilgan tadqiqotlar natijasida quyidagi xulosalar taqdim etildi.

Özbekistonda töqimaçilik sanoati işlab çiqariş sanoatining eng köp investitsiya oluvçi tarmoği bölib, 2024-yilda sanoatdagi investitsiyalarning 16,3 foizi unga yönaltirilgan. Biroq tarmoq eksporti 2023–2025-yillarda qariyb 17 foizga qisqargan, eksport tarkibida ipning uluşi uzoq vaqt 41–46 foiz darajasida saqlangan, eksport maqsadlari bir neça bor pastga qayta körib çiqilgan. Davlat yordami dastlab investitsiyalarni jalb qilişga, keyinçalik qayta işlaş quvvatlarining mavjudligiga boğlana boşlagan. Şu bilan birga, investitsiyadan keyingi natijalarni majburiy baholaş mexanizmlarini takomillaştiriş dolzarb ahamiyat kasb etmoqda.

Natijalarning barqarorligi qoşimça usullar bilan tasdiqlandi: fond qaytimi tadqiqot obyektlarida 2021–2025-yillarda örtacha har yili 33,1 foizga pasaygan (trend modeli, p <escape><</escape> 0,001), ma'lumotlarni qamrab oluvçi tahlil böyiça esa «Gurlan Global Teks» va «Xorazm Tex»ning samaradorlik koeffitsiyentlari investitsiyalardan keyin pasaygan. Korxonalar örtasidagi tartib regression tahlil, ma'lumotlarni qamrab oluvçi tahlil va integral indeks böyiça bir xil bölib çiqdi. Xorazm viloyatida işlab çiqarilgan tolaning taxminan 42 foizigina hudud içida ipga qayta işlanişi, kiyim işlab çiqariş esa töqimaçilik mahsulotlari hajmining 2,9 foizini taşkil etişi hududiy zanjirda mutanosiblikni oşiriş imkoniyatlari mavjudligini körsatdi.

FOYDALANİLGAN ADABİYOTLAR RÖYXATİ

1. Azizov A. S. Töğridan-töğri xorijiy investitsiyalarni jalb qilişda moliyaviy-iqtisodiy va mamlakat xatarlarini kamaytiriş: iqtisodiyot fanlari böyiça falsafa doktori (PhD) dissertatsiyasi avtoreferati. — Toşkent, 2021. — B. 11. — Manba keltirilgan ilmiy töplam.

2. Bababekova D. Ş., Tursunov B. O. Faol investitsiyalar va ijtimoiy rivojlaniş orqali raqobatbardoş iqtisodiyotni şakllantiriş yönalişlari: ilmiy-ommabop risola. — Toşkent: İqtisod-Moliya, 2019. — 40 b. — Manba keltirilgan ilmiy maqola.

3. Bozorov R. H. Özbekistonning global indekslarda iştirokini keng ta'minlaş — investitsiya muhiti jozibadorligini oşirişning muhim omili // Xalqaro moliya va hisob: ilmiy elektron jurnal. — 2018. — № 4–5. — Avgust–oktabr. — Manba keltirilgan ilmiy nashr.

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz HAKIMOV

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Hasan MAQSUDOV

2026. № 11/2

© Materiallar ko‘chirib bosilganda ““Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali manba sifatida ko‘rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma’sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga
maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.
El.Pochta: sq143235@gmail.com
Bot: @iqtisodiyot_77
Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo‘lishingiz mumkin. Obuna bo‘lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to‘lov haqidagi ma’lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo‘natishingizni so‘raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo‘natamiz.

““Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali 03.11.2022-yildan
O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№566955 reyestr raqami tartibi bo‘yicha ro‘yxatdan o‘tkazilgan.
Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug‘bek tumani
Kumushkon ko‘chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz